

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นักจิตวิทยาใกกล่าววว่า ความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ นับตั้งแต่เริ่มต้นปฏิสนธิในครรภ์มารดา มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในระยะ 1 ขวบแรก สมองจะมีความเจริญถึงร้อยละ 80 ของความเจริญทั้งหมด และการพัฒนาทั้งกายและจิตใจ ตลอดจนบุคลิกภาพของเด็กในช่วง 6 ขวบแรก มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตเป็นอย่างมาก¹

เพลโต (Plato) กล่าวว่า "การเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญที่สุดของงานทุกชนิด การเริ่มต้นงานชีวิตก็เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการเริ่มงานชีวิตของเด็กเล็ก ซึ่งเป็นระยะที่จะเพาะอุปนิสัยของเด็กเอง"²

จอห์น ล็อก (John Lock) กล่าวว่า "เด็กเปรียบเหมือนผ้าขาว ถ้าจะแทนอะไรลงไปก็เป็นสีนั้น"³

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมการฝึกหัดครู, "ประชากรศึกษา," ในเอกสาร
นิตยสารการศึกษา ฉบับที่ 100 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 368.

² "การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา," เอกสารสัมมนาเรื่องแนวคิดและแนวปฏิบัติ
ใหม่ทางการศึกษา 11 มกราคม - 11 กุมภาพันธ์ นิตยสารศึกษาศาสตร์ ภาคพิเศษ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2520, หน้า 53 - 54.

³ วีระ มุญะกะกาญจน "จิตวิทยาการศึกษา," เอกสารประกอบการเรียนหลักสูตร
การศึกษาระดับบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม, 2516, หน้า 3.

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของชีวิตเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนั้นการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงความถูกต้อง และความเหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว และอย่างดีที่สุด

การศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนหรือเด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาเริ่มต้นที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็ก เป็นการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อม และวางพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูให้ถูกต้องตามพัฒนาการ เริ่มปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัยและวัฒนธรรม รับผิดชอบต่อหน้าที่ถึงความสำคัญของการพัฒนาความเจริญเติบโตของเด็กทั้งในด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา จึงได้สนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนช่วยกันจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย ในรูปแบบโรงเรียนชั้น เป็นชั้นเด็กเล็ก ชั้นอนุบาล หรือในรูปแบบสถานเลี้ยงดูเด็ก ศูนย์เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็ก และศูนย์โภชนาการ พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ในด้านอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมตัวที่จะเป็นพ่อแม่ เป็นต้นไปให้แก่ผู้ที่จะเป็นพ่อแม่ในอนาคต พ่อแม่ในปัจจุบันและผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กควบคู่ไปด้วย¹

ลัดดา นีละมณี ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน (เด็กปฐมวัย) มี 3 ระดับ โดยประมาณอายุขึ้นดังนี้

- กลุ่มอายุ 3 -4 ปี นริบาลทารก (Nursery)
- กลุ่มอายุ 4 -5 ปี อนุบาลทารก (Kindergarten)
- กลุ่มอายุ 5 -6 ปี ชั้นเด็กเล็ก (Infant Class)

เด็กจะเริ่มศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษา เมื่ออายุ 6 -7 ปี²

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมการฝึกหัดครู, "ประชากรศึกษา," ในเอกสาร นิเทศการศึกษา ฉบับที่ 188 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 101.

² ลัดดา นีละมณี, "อายุของเด็กก่อนวัยเรียน," แม่และเด็ก 2 (มกราคม 2522) : 24.

สภาพปัญหาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้เน้นความสำคัญของการศึกษาเด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความสำคัญต่ออนาคตของเด็กในการเลี้ยงดู ปลูกฝังแนวคิด ค่านิยม ลักษณะนิสัยที่ค้ำจุน นอกจากนั้นภาวะเศรษฐกิจของประเทศทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กส่วนใหญ่ต้องช่วยกันทำมาหาเลี้ยงชีพ ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูเด็กเท่าที่ควร รัฐจึงสนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐและเอกชน ช่วยกันจัดตั้งศูนย์เด็กปฐมวัยในรูปแบบต่าง ๆ ให้กว้างขวางและเพียงพอ¹

จุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งคูสิพร นิमितกุล ได้กล่าวถึง มีดังนี้

1. เพื่ออบรม เลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโตทั้งสมอง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ
2. เพื่อสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะฝึกให้เด็กรู้จักสังเกต ใช้ความคิด ช่างคิด และมีความเป็นตัวของตัวเอง อันจะเป็นพื้นฐานให้เด็กสามารถเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาได้อย่างดี
3. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน เด็กให้ถูกต้องตามหลักวิชา แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย²

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวจะเห็นว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยต้องลงทุนสูงเกี่ยวกับโภชนาการ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และบุคลากร จึงเกิดปัญหาต่าง ๆ ซึ่งพอจะ

¹ ประภาพันธุ์ นิลอรุณ, "ปัญหาการดำเนินงานศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน, ประชาศึกษา 31 (ธันวาคม 2522) : 22 -23.

² คูสิพร นิमितกุล, "การจัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนประถมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520," ประชาศึกษา 31 (มิถุนายน 2523) : 25.

สรุปไต่คั้งนี้

1. ความไม่สมบูรณ์ในรูปแบบของสถานอบรมเลี้ยงดู เนื่องจากไม่มั่งบประมาณเพียงพอ
 - 1.1 ขาดบุคลากรที่มีความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติตามหลักวิชาการ
 - 1.2 ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอ
 - 1.3 ขาดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก
 2. ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา
 - 2.1 ทำให้เกิดเด็ก 2 ระดับ คือ ระดับที่ผ่านการอบรมเลี้ยงดูและไม่ผ่านการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา และเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวของเด็ก
 - 2.2 ความแตกต่างในคุณภาพของการศึกษา เนื่องจากมีหลายหน่วยงานทั้งของรัฐและ เอกชนรับผิดชอบ
 - 2.2.1 หน่วยงานของรัฐ ถ้าหน่วยงานใดได้รับเงินงบประมาณเพียงพอก็จะจัดได้ตามหลักวิชาการ ถ้าไม่มั่งบประมาณเพียงพอต้องช่วยเหลือตนเอง ก็จะจัดในสภาพตามยถากรรม
 - 2.2.2 ถ้าเอกชนดำเนินงาน ก็จะเล็งผลประโยชน์รูปการค่าเพราะต้องลงทุนสูง และแข่งขันกันเพื่อชื่อเสียง
- ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ส่วนมากมีปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อชื่อเสียง และตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองเพราะ
- ก. โรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐที่มีชื่อเสียงมีจำนวนน้อย พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องการที่จะให้เด็กของตนเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ต้องแข่งขันกันเขาเรียน จึงต้องการให้เด็กได้เรียนหนังสือตั้งแต่ระดับปฐมวัย
 - ข. สถานอบรมเลี้ยงดู ต้องอาศัยเงินช่วยเหลือจากผู้ปกครองนำมาใช้ในกิจการ จึงต้องจัดการศึกษาเพื่อเอาใจผู้ปกครอง

ค. สถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ต้องแข่งขันกันเพื่อการลงทุน จึงไม่คำนึงถึงพัฒนาการของเด็กตามหลักจิตวิทยา

2.3 ความห่างไกลจากแหล่งวิชาการ ทำให้สถานอบรมเลี้ยงดูบางแห่งไม่ได้รับความเอาใจใส่ และไม่มีแบบอย่างที่จะก่อให้เกิดแนวคิดหรือประสบการณ์ที่จะนำไปใช้

3. ความก้าวหน้าทางวิชาการ

3.1 ขาดการค้นคว้าและวิจัยการเรียนการสอนระดับปฐมวัย

3.2 ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย มีระยะสั้นและไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากขาดบุคลากรและงบประมาณใช้จ่าย นอกจากนี้เมื่อมีการอบรมแล้ว ไม่มีการนิเทศ ติดตามผล เพราะการจะเป็นครูวิชาชีพต้องมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่สถานรับอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่ผู้ที่ เป็นครูและพี่เลี้ยงเด็ก ไม่ใช่ผู้ที่ผ่านการศึกษาหรือมีประสบการณ์ด้านนี้โดยเฉพาะ จึงต้องการการฝึกอบรมและการแนะแนวทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก

3.3 ขาดแหล่งวิชาการ โดยเฉพาะสถานที่ที่จัดตั้งอยู่ในชุมชน การหาวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เช่น หนังสือนิทานสวยงาม แปลกใหม่ทันความเจริญก้าวหน้า ซึ่งเป็นไปได้ยาก จะมีแต่สิ่งที่หาได้ในท้องถิ่น ซึ่งเด็กได้รับประสบการณ์นั้นอยู่แล้ว จึงทำให้เด็กขาดโอกาสได้รับการส่งเสริมให้มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางไปจากเดิม เพราะการเรียนรู้ของเด็กนั้น เรายึดทฤษฎีเจ็อนไชเอส -อาร์ (S-R) ของ ปาฟลอฟ นั่นคือ ต้องมีสิ่งเร้าที่จะทำให้เด็กเกิดความสนใจและอยากเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่เราต้องการ¹ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีสื่อการเรียนที่ผ่านผัสสะมากที่สุด

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ทฤษฎีและหลักการสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กวัยก่อนเรียน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2522)

3.4 การแพร่ขยายทางด้านวิชาการนั้น ไม่ทันกับการขยายตัวของสถานศึกษาอบรมเลี้ยงดู จึงทำให้ครูที่เลี้ยงชาคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยง และคู่มือการสอนเด็กปฐมวัย

จากปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยตระหนักถึงความจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยทั่วประเทศได้มีการพัฒนาการทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ และครูที่เลี้ยงที่อยู่ห่างไกลได้รับการเอาใจใส่ช่วยเหลือทางด้านวิชาการมากที่สุดจากบุคคลหลาย ๆ อาชีพ โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เด็กจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูถูกต้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ
2. เด็กจะได้รับการเตรียมตัวพร้อมที่จะเขาเรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างดีตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.
3. เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และผู้ปกครองมีเวลาประกอบอาชีพได้
4. เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพราะการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย เน้นบทบาทและความสำคัญของพ่อแม่และผู้ปกครองด้วย
5. เด็กจะมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ¹

แต่เนื่องจากครูหรือพี่เลี้ยงผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ ยังคิดกิจกรรมการสอนไม่ค่อยได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างคู่มือกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย เพื่อช่วยให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมสอนเด็กให้เหมาะสมกับสติปัญญาและพัฒนาการตามวัยของเด็กได้สะดวกยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสร้างและรวบรวมกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย โดยเน้นเฉพาะเรื่อง

¹ ศุภีพร นิमितกุล, "การจัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนประถมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520," : 27.

การรับรู้ความหมาย รูปภาพกับคำศัพท์ การจำแนกการรับรู้เกี่ยวกับรูปทรง การหาสิ่งที่ผิดไปจากความจริง การจับประเภทสิ่งของและการจับลำดับเหตุการณ์

2. เพื่อสร้างคู่มือกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย
3. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย

สมมติฐานของการวิจัย

คู่มือกิจกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนำไปสอนจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย *

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร งานวิจัย ตำราที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
2. สร้างสื่อการเรียนเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญา อันได้แก่ การรับรู้ความหมายรูปภาพกับคำศัพท์ การจำแนกการรับรู้เกี่ยวกับรูปทรง การหาสิ่งที่ผิดไปจากความเป็นจริง การจับประเภทสิ่งของ การจับลำดับเหตุการณ์ และการสร้างคู่มือกิจกรรมการสอนซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ กิจกรรมการสอน และวัสดุที่ใช้สร้างสื่อการเรียนของแต่ละกิจกรรม
3. จัดทำแบบสอบถามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนคามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมเพื่อใช้สอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบจากภาพ
4. ทดลองสอนตามคู่มือกิจกรรมการสอนกับเด็กนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ระดับอนุบาล จำนวน 5 คน เพื่อแก้ไขและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย
5. นำเครื่องมือที่แก้ไขและปรับปรุงแล้ว ไปทดลองสอนอีกครั้งหนึ่งกับเด็กอายุ 5 - 6 ปี โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจรรยาภรณ์) ชั้นเด็กเล็กห้อง 1 จำนวนเด็กทั้งสิ้น 32 คน เพื่อแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้นกับสภาพท้องถิ่น

6. นำเครื่องมือที่แก้ไขและปรับปรุงแล้ว ไปสอนตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักเรียน อายุ 5 - 6 ปี ในชั้นเด็กเล็กห้อง 2 ทุกคน รวม 33 คน ของโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชียงใหม่จตุรราษฎร์) โดยครูผู้สอนประจำชั้นเด็กเล็ก 2 เป็นผู้สอนเองควบคุมกิจกรรมการสอน ใช้เวลาประมาณ 6 สัปดาห์ และนักเรียนได้ทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนดังกล่าว

7. นำผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนของตัวอย่างประชากร มาหาค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบความแตกต่างของสัมฤทธิ์ผล โดยทดสอบค่าที่ (t - test)

8. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาในคู่มือกิจกรรมการสอนได้เน้นเฉพาะพัฒนาการทางด้านสติปัญญาในเรื่อง การรับรู้ความหมายรูปภาพกับคำศัพท์ การจำแนกการรับรู้เกี่ยวกับรูปทรง การหาสิ่งที่ผิดไปจากความเป็นจริง การจัดประเภทสิ่งของ และการจัดลำดับเหตุการณ์

2. ครูผู้สอนเด็กเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นอย่างมาก จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเด็ก ๆ เพราะครูที่จะสอนได้ก็ต้องมีความรู้ในด้านวิชาการ ความรู้ในตัวผู้เรียน กระบวนการสอน การใช้สื่อการเรียน และการจัดสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้เลือกครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นผู้สอนเด็กปฐมวัย คือเด็กที่มีอายุ 5 - 6 ปี

2.2 มีทักษะในการสื่อความหมายให้เด็กเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมและอธิบายขยายประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของเด็กได้เป็นอย่างดี

2.3 มีความกระตือรือร้น สนใจ ร่วมมือในการทดลอง โดยเป็นผู้สอนเอง

2.4 มีทักษะและเทคนิคจำเป็นบางประการสำหรับครู เช่น การวาดภาพง่าย ๆ การเสริมกำลังใจ การให้รางวัลและการลงโทษ การควบคุมวินัยในชั้นเรียน และการใช้คำถาม เป็นต้น

2.5 มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

3. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือกิจกรรม การสอนนั้น เป็นเด็กจำนวน 70 คน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนเหมาะสมที่จะใช้ในการ ทดลอง ก็มีห้องเรียนที่สะดวกพอที่จะจัดกิจกรรมการเรียนได้ และมีครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติตาม ที่กำหนดไว้

4. การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบพัฒนาการที่เกิดขึ้นในเด็กแต่ละคน จึงใช้การ เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนตามคู่มือกิจกรรมการสอน ไม่มีการเปรียบเทียบ ความสามารถระหว่างบุคคล ระหว่างเพศ และไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมของ ตัวอย่างประชากร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ครูผู้สอนที่เป็นผู้ช่วยวิจัยมี 1 คน เป็นผู้ที่มีความสามารถในการดำเนินการ ทดลองคู่มือกิจกรรมการสอนได้เท่าเทียมผู้วิจัย
2. ตัวอย่างประชากรไม่เคยผ่านการเรียนการสอนตามวิธีการในคู่มือกิจกรรม การสอนมาก่อน แต่ได้ผ่านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนแล้ว 1 ภาคเรียน
3. โรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยมีสภาพห้องเรียนที่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมการสอน ตามคู่มือ
4. ผู้วิจัยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางด้านเพศ การศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ ของตัวอย่างประชากร

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การสร้างสื่อการเรียนต้องใช้เวลาและทุนในการผลิตมาก จึงทดลองใช้กับ ตัวอย่างประชากรได้น้อย ไม่สามารถผลิตให้มีจำนวนมากเท่ากับผู้เรียนได้
2. การวิจัยครั้งนี้ทดลองกับตัวอย่างประชากรจำนวนน้อยและเพียง 2 โรงเรียน เท่านั้น ซึ่งสภาพของนักเรียนและโรงเรียนอาจแตกต่างไปจากที่อื่น อาจทำให้ผลการวิจัยที่ได้ มีความเชื่อมั่นไม่มากที่ควร

3. การเรียนการสอนเด็กจำนวน 33 คน ครูผู้สอน 1 คน อาจจะถูกดูแลเด็กไม่ทั่วถึง เด็กอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ บางครั้งเด็กอาจไม่สนใจและตั้งใจร่วมกิจกรรมการสอนเท่าที่ควร และเด็กอาจมีโอกาสดอกเลียนคำคมของแบบฝึกทักษะ และแบบสอบจากผู้อื่นได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กิจกรรมการสอน คู่มือกิจกรรมการสอน แบบฝึกทักษะ และแบบสอบ เป็นเครื่องมือสำหรับครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และเป็นแนวทางในการจัดสร้างกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยต่อไป
2. ช่วยให้ผู้สอนและนักการศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมากกว่าการสอนอ่านหรือเขียนหนังสือ หรือการเลี้ยงดูเด็กตามหลักโภชนาการเท่านั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กก่อนวัยเรียน เด็กเล็ก เด็กวัยก่อนประถมศึกษาระหว่าง 5 - 6 ปี
2. ความพร้อม¹ หมายถึง สภาพของความเจริญเติบโต ความสนใจและความรู้พื้นฐานเดิมรวมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้สะดวกรวดเร็วขึ้น
3. ผู้สอน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนและรับผิดชอบเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยคัดเลือกสรรมา เพื่อช่วยในการดำเนินการทดลองภาคสนาม และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹สุโท เจริญสุข, จิตวิทยาการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรบริวาร, 2515), หน้า 36.

4. กิจกรรมการสอน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีสื่อการเรียนประกอบ และผู้สอนใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และได้รับบทเรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างสนุกสนาน

5. คู่มือกิจกรรมการสอน หมายถึง เอกสารที่แนะแนวทางการสอนบทเรียนให้แก่เด็กด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ กิจกรรมการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสื่อการเรียน ข้อเสนอแนะ และแบบฝึกทักษะ

6. แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึกหัดรูปภาพที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนฝึกหัดกระทำด้วยตนเอง และเกิดทักษะตามวัตถุประสงค์

7. แบบสอบ หมายถึง คำถามเชิงรูปภาพ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความรู้ของเด็กก่อนและหลังเรียน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้